

Code 1 på Anandra

Sedan 2015 seglar vi med en gennaker på rulle på ca 70 kvm – en s.k. code 1 – som enda undanvindssegel när vi semesterseglar med Anandra. Vi är väldigt nöjda med den och tänkte därför delge andra Omega 42-seglare våra erfarenheter av seglet.

När vi köpte Anandra 2011 var hon utrustad med en gennaker med strumpa som enda undanvindssegel. Det var på ca 110 kvm och designad för rätt djup slör. Strumpan fungerade alldeles utmärkt och det var inga som helst problem med att sätta eller riva gennakern vare sig på kappsegling eller vid semestersegling. Vad vi däremot aldrig kom underfund med var hur vi skulle gippa med den utan att trassla till det (se artikel "Debaclet på Åland Race" under fliken TILL SJÖSS, Seglingsberättelser). Hur vi än bar oss åt så lyckades vi alltid köra över skoten, få gennakern att fastna i pulpiten el.dyl. På kappsegling på skärgårdsbana var det dessutom oerhört frustrerande att inte kunna länsa utan vara tvungna att slöra hela tiden fram och tillbaka med gennakern mellan andra båtar som kunde länsa med sina spinnakrar.

Gennakern med strumpa var i och för sig bra om det inte varit det där med gipparna! Foto: Stefan Ljungstedt

Vi skaffade därför spinnaker för att använda vid kappsegling. Först en begagnad på ca 90 kvm som suttit på en finsk X-332 och sedan en ny sydd enligt klassregeln på ca 110 kvm från Doyle Sweden i Linköping. Den spinnakern har vi gått fantastiskt bra med och bl.a. vunnit en etapp på Åland Offshore Race där det var både brant slör och läns.

Vår spinnaker från Doyle är ett fantastiskt segel för kappsegling men storleken och den långa (och tunga) spinnakerbommen gör den mindre lämplig för familjesegling. Foto: Vytautas Petrauskas

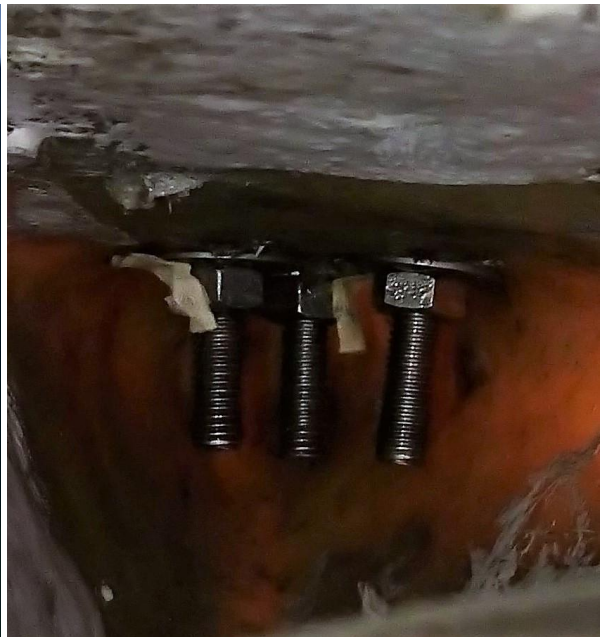
Vår erfarenhet är att på en Omega 42 är spinnaker helt överlägsen gennaker vid kappsegling. Men som familjesegel blir det lite för jobbigt med spinnaker. Inte minst den långa och tunga spinnakerbommen (även om det finns lättare i kolfiber) gör att besättningen strejkar om det blir tal om spinnaker. Vi har i stället kommit fram till att en code 1 på rulle är ett – åtminstone för oss – optimalt undanvindsegel för semestersegling.

Vad som skiljer olika s.k. code-segel från varandra är i första hand djupet på seglet och därmed vilka vindvinklar och styrkor det är avsett för. Även halvbreddden varierar. Code 0 är den planare varianten och görs nästan alltid i laminat för att inte deformeras när man seglar lite brantare bogar. Code 1 är

lite djupare och används för lite öppnare bogar ner till djup slör (men man kan också saxa den på läns som en genua). Den syns oftast i nylon och halvbredden brukar (för att inte bestraffas i SRS-regeln vid kappsegling) ligga strax över 65 % av underliksbredden. Vi tycker att code 1 är ett bättre segel för undanvind vid familjesegling än code 0 – inte minst för att materialet nylon den mer lätthanterlig vid stuvning när den är hoprullad.

Jag plockade in offerter från Doyle och Gransegel på lämplig code 1 för Omega 42. Offerterna var rätt lika vad gäller seglen men det som avgjorde till Doyles fördel var att jag kunde få en begagnad rulle med tillhörande toppsvirvel för en bråkdel av vad den nya som ingick i Gransegels offert kostade. Sen har jag börjat köra med Doyle på Neptunkryssaren också som jag kappseglar flitigt och är nöjd med de seglen.

Vad som behövde fixas på båten var ett fäste i däcket och en fallbox i masten. Eftersom vi har rullen till focken sittande under däck så sitter vårt förstag lite längre bak än vad som är normalt på Omega 42 (ett J-mått på 4,50 i stället för 4,70) så hade vi inga problem med att till ett tillräckligt stort avstånd mellan förstag rullen för coden (men det bör funka utan peke även om man har normalt J-mått). Pulpiten fick dock göras om lite grann och sidolaternorna flyttas bakåt då fallet seglet annars skulle ligga mot det tvärgående röret på pulpiten. Vi satte ett padeye-beslag längst fram på däcket (se bilder nedan). Så långt fram är däcket väldigt tjockt eftersom flänsarna på skrovet går ihop här framme. Det räckte därför med att sätta rejäla brickor och muttrar även om det behövdes smala armar och långa fingrar för att få på brickor och muttrar på plats under däck (vilket hustru Ewa har).

I masten satte vi dit en ny fallbox ca 50 cm över förstagsinfästningen och sedan en falledare ca 20 cm nedanför denna vilket medför att klassregelns föreskrift om infästningspunkt max 30 cm över förstagsinfästningen uppfylldes. Jag valde att inte sätta dit ett dubbelt fall. Detta för att slippa ha så mycket lina att dra hem vid hissning. Visserligen blir belastningen på avlastaren dubbelt så stor som om fallet varit dubbelt men för att minska belastningen på avlastaren så låter jag fallet ligga kvar på vinschen under segling med coden. Om man däremot har en code 0 – som måste sträckas upp mera – bör man nog absolut ha ett utväxlat fall.

För att få bra sikt och för att coden inte ska ligga mot pulpiten sitter seglet en bit upp på torsionlinan.

Även om code 1 passar bäst från halvvind ner till djup slör så fungerar den alldeles utmärkt att saxa som en genua

En hoprullad code stör så lite så man mycket väl kan låta seglet sitta uppe även när man kryssar vid familjesegling om man inte har lust att plocka ner den och lägga på däck

Som undanvindssegel vid familjesegling tycker jag en code 1 på rulle är helt suverän. Det är väldigt enkelt att hissa, hala och hantera. Och när det är dags att gippa är det bara att rulla in, gippa och sen rulla ut igen på den nya bogen. Drar det sen emot så är det bara att rulla in coden och rulla ut focken. När det sen öppnar upp igen så är det bara att rulla ut. Har man inte lust att ta ner det inrullade seglet under segling så är det bara att låta det sitta uppe. Den stör inte nämnvärt ens på kryss. Däremot bör man inte låta det sitta kvar hoprullat i hamn då UV-skydd normalt saknas.

Det hoprullade seglet går lätt att ringla ner i säcken (vi har en spinnakerpåse där man kan fästa hals- och fallhorn med kardborrband i fram och bakkant av påsen).

För kappsegling är väl en code 1 av begränsat värde om man har en spinnaker och om man som i vårt fall seglar med en överlappande fock i stället för självslående. Det finns ett smalt spår där det börjar bli för brant för spinnaker (speciellt om det blåser på lite mer) där coden kan vara ett alternativ till spinnakern. Vi har den med i vårt SRS-mätbrev eftersom den inte kostar nämnvärt extra på SRS-talet men använder den sällan.

Nackdelen med coden är möjligen priset. Seglet i sig är normalt lite dyrare än en spinnaker och sen tillkommer kostnaden för rullen som kan bli rätt hög (om man inte som jag kan komma över en begagnad billigt).

Göran Haglund

SWE 303 Anandra